

36 287

Parlementaire Vergadering van de Benelux Interparlementaire Assemblee

K/ Nr. 13

VERSLAG VAN DE TWEDE PLENAIRE ZITTING 2026

Vastgesteld 3 juli 2026

1. Inleiding

Op 12 en 13 juni 2026 kwam het Benelux Parlement bijeen in de Luxemburgse hoofdstad. Zo’n 25 parlementsleden uit de drie Benelux-landen namen deel evenals leden van de Baltische Assemblee en de Noordse Raad. Vanuit Nederland namen tien Kamerleden deel, te weten de Eerste Kamerleden **Van Wijk** (BBB), **Van Ballekom** (VVD), **Bovens** (CDA), **Van Hattem** (PVV), **Van Kesteren** (PVV), **Janssen** (SP), **Talsma** (delegatieleider, ChristenUnie) en **Van der Goot** (OPNL) en de Tweede Kamerleden **Schoonis** (D66) en **Bühler** (CDA). Het themadebat op vrijdag 12 juni stond in het teken van innovatief ondernemerschap, intellectueel eigendom en ondersteuning van startups in de Benelux. Bij de opening benadrukte Francine Closener, voorzitter van het Benelux Parlement (Luxemburg), dat intellectueel eigendom essentieel is voor economische zelfstandigheid en meer omvat dan een technische of juridische kwestie. De aanbeveling van rapporteur Judith Bühler over de Einstein Telescoop werd aangenomen. Aria Petridis, secretaris-generaal van de Benelux Unie legde namens het Comité van Ministers drie antwoorden op aanbevelingen voor, over energietransitie, grensoverschrijdende pensioenen en grensoverschrijdend telewerken. Op zaterdag 13 juni brachten de leden een bezoek aan twee innovatieve startups in Luxemburg AM 4 AM en aan Luxuav.

2. Nederlandse interventies in plenaire debatten

De plenaire zitting van vrijdagmiddag 12 juni werd geopend met het themadebat over innovatief ondernemerschap en intellectueel eigendom in de Benelux. Als voorzitter van de Commissie Justitie en Veiligheid opende Janssen de vergadering. Rapporteur Bluge leidde het thema in. Zij stelde dat hoewel innovatie essentieel is voor de economische toekomst en strategische autonomie van Europa en de Benelux, de echte uitdaging niet ligt in het creëren van innovaties, wel in het omzetten ervan in groeiende, internationaal concurrerende bedrijven. Een toegankelijk en efficiënt systeem voor de bescherming van innovaties helpt startups en

kmo's om te groeien, investeringen aan te trekken en internationaal actief te worden, aldus Bluge. «Innovatie beperkt zich niet tot technologisch onderzoek of het aanvragen van patenten; ze berust ook op het vermogen om nieuwe bedrijfsmodellen te ontwikkelen, concrete toepassingen te creëren en ondernemingen succesvol naar de markt te begeleiden,» sprak zij. Tijdens het eerste blok over het ondersteunen van innovatie in de Benelux wezen de heer Thom Theves, secretaris-generaal van het Ministerie van Economie, Kleine en Middelgrote Ondernemingen, Energie en Toerisme uit Luxemburg en de heer Emmanuel Pieters, Directeur-generaal a.i. bij de FOD Economie van België op de Benelux als succesvol voorbeeld van grensoverschrijdende samenwerking, met het gezamenlijke systeem voor intellectueel eigendom als concreet bewijs. «Intellectueel eigendom is bij uitstek een domein waarin de Benelux zich heeft onderscheiden. Het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom fungeert al meer dan 55 jaar als gemeenschappelijk bureau voor de registratie van merken en modellen in onze drie landen. Dat is een groot succes van de regionale integratie,» sprak Theves. Pieters gaf dat aan de Benelux beschikt over alle troeven om uit te groeien tot een echt laboratorium voor innovatie en actief bij te dragen aan de Europese technologische soevereiniteit. De heer Abdessalam Es-Saghir sprak namens het Nederland Ministerie van Economische Zaken over de taak van de overheid, die niet alleen gericht is op het ontwikkelen van ideeën, maar vooral op het creëren van de voorwaarden waardoor die ideeën kunnen uitgroeien tot economische en maatschappelijke waarde. «Om innovatie te laten renderen, moeten we talent, financiering en groeikansen beter organiseren zodat kennis kan uitgroeien tot sterke Europese bedrijven,» sprak hij. Ook Liesje Schreinmacher plaatsvervangend secretaris-generaal bij de Benelux Unie pleitte voor minder administratieve barrières en betere toegang tot financiering voor innovatieve bedrijven.

In het tweede blok spraken experts over het belang van betere ondersteuning van startups in de Benelux. Namens de Europese Commissie pleitte Amaryllis Verhoeven voor het creëren van «EU Inc» ofwel het «28e regime» voor de Benelux. Dit is een recentelijk gepresenteerd pan-Europees vennootschapsrechtelijk kader waarmee startups en scale-ups zich in 48 uur kunnen registreren om in alle 27 EU-lidstaten onder één geharmoniseerde set regels te opereren. Oprichters kunnen hiermee grensoverschrijdend werken zonder te maken te hebben met 27 verschillende juridische en administratieve systemen. Het plan moet nog worden goedgekeurd. Mario Grotz, CEO van Luxinnovation (Luxemburg) merkte op dat als we innovatie willen creëren we het absoluut moeten hebben van startups. «We moeten investeren in startups, ecosystemen scheppen in de EU, talenten aantrekken en goede voorwaarden creëren.» Op de vraag van Ton van Kesteren hoe private investeerders meer risico kunnen opnemen in de financiering van innovatie, antwoordde Grotz dat de overheid vooral een faciliterende rol heeft, private investeringen moet aanmoedigen via publiek-private partnerschappen, maar niet de plaats van private investeerders moet innemen.

Het derde blok ging over het intellectueel eigendom als motor van innovatie. Als eerste kwam de heer Hugues Derème, directeur-generaal van het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BOIP) aan het woord die de nauwe samenhang tussen innovatie, ondernemerschap en intellectueel eigendom benadrukte. Volgens hem beschikt de Benelux over een groot onbenut potentieel, omdat slechts een beperkte minderheid van de ondernemingen gebruikmaakt van geregistreerde intellectuele eigendomsrechten, «Intellectueel eigendom is niet louter een juridisch instrument is, maar een strategische hefboom om innovatie om

te zetten in economische waarde en concurrentiekracht,» aldus Derème. Daarbij wees hij op onderzoek waaruit blijkt dat ondernemingen met geregistreerde intellectuele eigendomsrechten gemiddeld beter presteren. Verder preees hij het Benelux-systeem voor intellectueel eigendom als een succesvol voorbeeld van grensoverschrijdende samenwerking. Tot slot deed Derème de oproep om intellectueel eigendom sterker te integreren in innovatie-, onderwijs- en ondernemerschapsbeleid en het Benelux-model verder uit te bouwen als motor voor economische groei en concurrentievermogen.

Maxime Delmée, CEO en oprichter van AM 4 AM, een Luxemburgs technologiebedrijf gespecialiseerd in materialen voor 3D-metaalprinten, lichtte toe hoe intellectueel eigendom een cruciale rol speelde in de ontwikkeling van zijn onderneming. Hij illustreerde hoe zijn idee ontstond tijdens academisch onderzoek en vervolgens werd omgezet in een innovatie via een patentaanvraag in 2019, gevolgd door de registratie van een merk. «Dit intellectueel eigendom bood niet alleen juridische bescherming, maar vooral geloofwaardigheid, vertrouwen en toegang tot financiering,» aldus Delmée. Hij benadrukte dat zijn bedrijf kon groeien dankzij grensoverschrijdende samenwerking tussen België en Luxemburg, zowel op het vlak van onderzoek, financiering als technologische ontwikkeling. Delmée wees erop dat de Benelux een unieke en complementaire industriële en wetenschappelijke keten bezit in de sector van additive manufacturing, met sterke spelers in Nederland, België en Luxemburg. Tot slot pleitte hij voor verdere versterking van deze samenwerking om de concurrentiekracht en technologische soevereiniteit van de regio te vergroten, en stelde hij dat intellectueel eigendom daarbij een essentiële en faciliterende rol speelt.

Prof. Lodewijk Van Dycke van de KU Leuven betoogde dat het huidige octrooisysteem vooral grote ondernemingen bevoordeelt en het MKB onvoldoende ondersteunt. «Het octrooisysteem in zijn huidige vorm draagt onvoldoende bij aan de groei en financiering van MKB-ondernemingen en in bepaalde gevallen verzwakt het zelfs hun concurrentiepositie,» sprak hij. Hij onderbouwde dat met drie hoofdstellingen. Ten eerste stelde hij dat banken en investeerders octrooien nauwelijks gebruiken als betrouwbare factor bij de financiering van MKB-bedrijven, waardoor het systeem zijn economische hefboomfunctie niet vervult. Ten tweede merkt hij op dat het huidige octrooisysteem vooral grote ondernemingen bevoordeelt, die door hun uitgebreide octrooi-profielen kleinere spelers kunnen blokkeren. En ten derde betoogde hij dat Europa, als achtervolgende economische regio, het octrooisysteem anders moet durven benaderen dan gevestigde technologische leiders zoals de VS of China. In plaats van steeds strengere bescherming te creëren, moet Europa volgens hem meer ruimte laten voor toegang tot technologie en inhaalbewegingen door innovatieve bedrijven. Van Dycke pleitte daarom voor hervormingen die financiering, transparantie en toegang tot technologie voor kleinere innovatieve bedrijven verbeteren. Van Ballekom stelde dat het merken- en intellectuele eigendomssysteem goed werkt, waarde creëert en ondernemerschap stimuleert, maar vroeg waarom de aanbevelingen van het Benelux Parlement niet zijn opgevolgd en pleitte voor hernieuwd onderzoek. Jan Schoonis wees op de Europese kapitaalmarktfragmentatie en dat door de verschillende nationale regels het voor scale-ups lastig is om financiering te vinden en door te groeien. Delmée benadrukte dat een goed functionerende kapitaalmarkt een fundamentele pijler is voor ondernemerschap en groei van bedrijven.

3. Overige

Tijdens de plenaire vergadering op 12 juni 2026 lichtte Judith Bühler, als een van de vier rapporteurs, de aanbeveling over de Einstein Telescoop toe, 's werelds meest geavanceerde ondergrondse observatorium voor zwaartekrachtsgolven die onderzoekers in staat om botsende zwarte gaten te observeren en terug te kijken tot aan de oerknal. Volgens haar biedt het project in de Euregio Maas-Rijn de Benelux een unieke kans om internationaal een voortrekkersrol te spelen, innovatie te stimuleren en economische kansen te creëren. Daarnaast geldt de samenwerking tussen kennisinstellingen, bedrijven en overheden als een sterk voorbeeld van grensoverschrijdende samenwerking. De aanbeveling roept op tot blijvende politieke en diplomatieke steun voor dit project. De leden van het Benelux Parlement namen de aanbeveling unaniem aan.

Namens de Commissie Financiën en Mobiliteit van het Benelux Parlement bracht Katrien van Riet verslag uit over de behandeling van een verzoek van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers betreffende een voorstel om de Benelux- en Europese kapitaalmarkt verder te integreren en de beleggerscultuur te versterken. Het was de eerste keer dat een dergelijk verzoek van een van de nationale parlementen aan het Benelux Parlement werd gericht. Van Riet gaf aan dat tijdens de hoorzittingen en gedachtewisselingen met experts het belang werd benadrukt van een beter geïntegreerde kapitaalmarkt voor economische groei, innovatie en investeringen. De Benelux werd daarbij gezien als een geschikte proeftuin voor verdere Europese integratie. De voorstellen betroffen onder meer harmonisatie van regelgeving, gezamenlijke financiële instrumenten en het wegnemen van fiscale belemmeringen. Van Riet gaf aan dat de deskundigen het weliswaar eens waren over het belang van sterkere samenwerking, maar er ook werd gewaarschuwd voor te veel centralisatie, extra risico's voor de publieke sector en de noodzaak van transparantie en duidelijke verantwoordelijkheden. Daarnaast werd benadrukt dat fiscale vereenvoudiging en betere financiële educatie nodig zijn om meer burgers aan het beleggen te krijgen.

Hendrik-Jan Talsma deed verslag over de toekenning van de BeNeLux Europe Award door de Stichting BeNeLux-Universitair Centrum (BUC) aan het Benelux Parlement op 8 mei jl. Hij citeerde de lofrede die was uitgesproken voor Minister Verlinden en het Benelux-Parlement waarin hun bijdrage aan de samenwerking tussen België, Nederland en Luxemburg, met name op het gebied van veiligheid, justitie, politie en de interne markt werd geprezen. Als afsluiting overhandigde Talsma namens de gevolmachtigde Minister van Sint-Maarten een boek met de hartelijke groeten uit het Caribische deel van het Koninkrijk aan het Benelux Parlement.

Ariadne Petridis, secretaris-generaal van de Benelux Unie legde namens het Comité van Ministers drie antwoorden op aanbevelingen voor, over energietransitie, grensoverschrijdende pensioenen en grensoverschrijdend telewerken en antwoorden op vragen Patrick Prévôt over territoriale beperkingen. Verder meldde Petridis dat Ierland een aanvraag heeft ingediend om toe te treden tot het multilaterale verdrag over automatische erkenning van diploma's hoger onderwijs. Tot slot is het jaarrapport 2025 van de Unie beschikbaar en zij riep de parlementsleden op om de Benelux-dag op 5 september actief te promoten in hun parlementen.

Bovens informeerde de leden over de naamswijziging van zijn politieke fractie in Christelijke fractie met regionalisten en democratische bondgenoten.

Op zaterdag 13 juni 2026 brachten de leden een bezoek aan Technoport Luxemburg, een centrum voor innovatieve startups. Na een gesprek met Maxime Delmee, de CEO van AM4AM, een innovatief bedrijf dat gespecialiseerd is in metaalpoeders voor 3D-printen, kregen zij een rondleiding door het bedrijf. Ook brachten de leden een bezoek aan LUXUAV, een innovatief bedrijf gespecialiseerd in het ontwerpen en produceren van multifunctionele drones en defensietechnologie en kregen van de CEO Nicolas Zharov een rondleiding door het bedrijf.

De voorzitter van de delegatie,
Talsma

De griffier van de delegatie,
Bakker-de Jong